

жените почти не се споменават в писмените архивни източници.

Първото общо преброяване в Османската империя се прави през 1831 г. То обхваща само мъжкото население разделено на верски принцип и не дава възможност да се установи народностната структура. Жените не се включват и в това, и в следващите преброявания.

В същото време в държавата, в т.ч. и в българските земи, съществуват успоредно няколко съвършено различни женски свята – светът на харемските жени, светът на преследваната, унижавана, но незагубила самочувствието си на работеща българка, светът на свободно движещата се в географското пространство циганка.

Тези женски светове усвояват различни пространства и въпреки многобройните ограничения, имат и определена свобода. Свобода, твърде различна за разните етносоциални прослойки. Мюсюлманката е предимно в харема, но прикрита с фереджето си може да бъде видяна по улиците, на път за банята. Банята "това развлечение жените си позволяват веднъж седмично и стоят най-малко четири или пет часа..... това е женското кафене, където се разказват всички новини, измислят сплетни и т.н." (Киселинчева 1979: 82). В същото време християнката се показва с открито лице, присъства на службите в храма, продава продукти край населените места, работи на полето, посреща гости в дома си. Циганката, независимо към коя религия принадлежи, се откроява и с външността си, и с поведението си сред останалите жени. В повечето случаи, необвързана с постоянно местожителство, тя заедно с мъжа си и голямото семейство свободно се вписва в пространството на времето и житейските пътища.

Циганката е по-свободна отколкото жените от останалите етноси. Притежава характерни черти, които я отличават от околните. Те са резултат от действието на комплексни фактори. Най-важен е начинът ѝ на живот, влияещ върху поминъка и оттук върху светогледа. „Вдовицата Жековица и тя беше около 35 год. Где се намерили с Облака

Циганки, 1876 г. Графика